

Матвєєнко Ірина Володимирівна,

к. держ. упр.,

*доцент кафедри регіональної політики та публічного адміністрування,
заступник начальника відділу з координації наукової роботи та докторантури,*

*Одеський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України,
м. Одеса*

ORCID 0000-0002-2567-9668;

Кулешов Володимир Володимирович,

*аспірант кафедри регіональної політики та публічного адміністрування,
Одеський регіональний інститут державного управління*

*Національної академії державного управління при Президентові України,
м. Одеса*

ORCID 0000-0003-2270-2823

УДК 35.01:[342.571:351.9](477+100)

doi: 10.34213/tp.20.03.03

СПІВВІДНЕСЕННЯ ДЕФІНІЦІЇ “ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ” ОРГАНІВ ПРЕДСТАВНИЦЬКОЇ ВЛАДИ У ВІТЧИЗНЯНИХ НАУКОВИХ ПІДХОДАХ

Проаналізовано та співвіднесено дефініцію “громадський контроль” органів представницької влади у вітчизняних наукових підходах. Висвітлено наукові погляди як основу формування громадського контролю представницьких органів влади, продемонстровано вітчизняні підходи щодо громадського контролю представницьких органів влади, проведено порівняння вітчизняних наукових суджень щодо громадського контролю представницьких органів влади. Узагальнено вітчизняні погляди щодо розуміння сенсу громадського контролю, який демонструє широкий спектр тлумачень у контексті суб’єкт-об’єктних відносин органів державної влади і місцевого самоврядування. Розмежовано види громадського контролю, які застосовуються у вітчизняній науковій думці.

Ключові слова: громадський контроль, сутність громадського контролю, види контролю, представницькі органи влади, органи публічної влади.

Постановка проблеми. Питання громадського контролю в публічній сфері досліджуються вченими в різних аспектах залежно від проблем публічно-владної діяльності. В умовах сьогодення підвищення ефективності сфери публічного управління та адміністрування має відбуватися за умов запровадження принципів прозорості та відкритості в діяльність усіх секторів суспільного життя. З такої позиції саме громадський контроль характеризується як дієвий інструмент впливу на діяльність представницьких органів влади.

Поняття “громадський контроль” має широке змістовне тлумачення в різних галузях наук та розглядається багатьма науковцями з різних позицій та підходів, що є підґрунтям формування громадського контролю органів представницької влади. Систематизація вітчизняних наукових поглядів щодо використання категорійного апарату надасть можливість визначити змістовність цієї категорії, а також сукупність атрибутів, притаманних громадському контролю як явищу і як процесу. У широкому сенсі, громадський контроль представницьких органів влади являє собою діяльність його суб’єктів по відношенню до об’єктів, що здійснюється у відповідних формах, методах та процедурах із метою досягнення цілей та вирішення певних завдань. Практично є відсутніми наукові дослідження щодо особливостей громадського контролю в умовах децентралізації та методології цієї роботи

на різних рівнях місцевого самоврядування. Здебільшого акцент робиться на організаційно-управлінських характеристиках організації громадського контролю та відповідальності за його результати. Відсутність єдиного категорійного апарату та чіткого визначення в законодавстві терміна “громадський контроль” не дає можливості розробити єдиний методологічний підхід щодо форм, методів, прийомів, технік та інструментів дієвого громадського контролю на місцевому рівні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових джерел демонструє різні підходи до визначення поняття “громадський контроль”. Питання контролю у сфері публічної влади досліджувалися та досліджуються вченими в різних аспектах проблем публічно-владної діяльності. Багато дослідників розвивають поняття та сутність контролю, громадського (соціального) контролю, державного контролю і процесу здійснення контролю у сфері державної влади, контролю як форми державної влади (В. Боклаг, О. Зарічний, С. Косінов, В. Кравчук, В. Логачова, А. Павленко, І. Письменний, О. Поклад, Д. Сухін та ін.). Проте більшість авторів зазвичай розглядають контроль як одну із вторинних функцій управління (О. Борисенко, О. Васильченко, О. Гетманчук, В. Дорошенко, Є. Касьяненко, В. Купрій, Д. Петренко, О. Пужкал, І. Тулик та ін.).

Аналіз наукових джерел та літератури демонструє, що громадський контроль є предметом досліджень багатьох наукових галузей та має різне змістовне навантаження. Зокрема, у політичних науках громадський контроль тлумачиться як вид соціального контролю, що може виникнути лише в умовах громадянського суспільства та реальної демократії, його суб’єктом виступають громадські організації. В юридичних науках він є важливою формою реалізації конституційних прав громадян та активним способом залучення населення до управлінської діяльності держави; розглядається як функція громадянського суспільства і є способом залучення населення до управління суспільством та державою; громадський контроль визначається як інструмент громадського оцінювання ступеня виконання органами влади та іншими підконтрольними об’єктами їхніх соціальних завдань. У публічному управлінні та адмініструванні громадський контроль трактується: як одна з функцій громадянського суспільства, проявом якої є публічна перевірка діяльності органів влади з боку громадян та їхніх об’єднань; ефективний демократичний механізм впливу суспільства на публічну владу; контроль з боку різних громадських формувань; технологія.

Утім у вітчизняних наукових доробках відсутні дослідження щодо громадського контролю як явища і як процесу в аспекті контролю представницьких органів влади в Україні, а також систематизація вітчизняних наукових поглядів щодо використання категорійного апарату при визначенні змісту громадського контролю.

Мета статті – узагальнити вітчизняні погляди щодо розуміння сенсу громадського контролю, який демонструє широкий спектр тлумачень у контексті суб’єкт-об’єктних відносин органів публічної влади та систематизувати вітчизняні наукові погляди щодо використання категорійного апарату при визначенні змісту громадського контролю.

Виклад основного матеріалу. Вітчизняні наукові підходи до проблематики формування та розвитку громадського контролю достатньо розгалужені та стосуються багатьох аспектів публічного управління.

Наприклад, В. Боклаг, А. Павленко вважають, що у процесі децентралізації, коли громадяни приймають рішення про об'єднання громад самостійно, відбувається певний громадський контроль, який характеризується як раціональна форма активності громадян, що "стимулює активну державотворчу позицію громадян" [1]. Автори статті стверджують, що на 2017 р. в Україні переважав централізований контроль, про що свідчить наявність спеціалізованих контрольних служб. Відповідно автори пропонують децентралізований вид контролю, який дорівнюють до розуміння громадського контролю. Далі науковці визначають такий контроль як різновид контролю, що використовується в менеджменті та стосується корпоративного управління, про що свідчить їхня теза щодо контролю, "який базується на соціальних нормах, цінностях, традиціях і корпоративній культурі; акцентуванні уваги на самоконтролі та внутрішньогруповому контролі, що здійснюється на засадах соціальної взаємодії; прозорості інформації про цілі, засоби, терміни проведення контролю; забезпеченні двостороннього впливу тощо" [Там само].

Також громадський контроль розуміється як система контролю над державним апаратом і органами місцевого самоврядування. Об'єктом громадського контролю автори вважають "діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій тощо" [1]. Окрім посилань на думки інших авторів, у статті науковці наводять і власні погляди на громадський контроль і додають до вже наведених думок те, що громадський контроль – це вид соціального контролю, функція громадянського суспільства, спосіб залучення населення до управління суспільством та державою.

Погоджуючися з багатьма позиціями, висвітленими авторами, зазначимо, що громадський контроль розуміється: як вид; різновид; система; форма; механізм; функція контролю. Фактично немає чіткого розуміння щодо класифікації громадського контролю та його місця в системі управлінських видів контролю, що існують.

На відміну від попередніх авторів, які у 2017 р. вважали, що домінує централізований контроль, інші автори зазначають, що (В. Кравчук, 2016) вже утворено усталену систему громадського контролю в публічно-правовій сфері [2]. В. Кравчук (2016) виокремлює складники громадського контролю, зокрема: предмет; об'єкти; суб'єкти; процедури; методи; способи та засоби громадського контролю. Сферу громадського контролю науковець співвідносить зі сферою публічного простору. Він виокремлює певні ознаки громадського контролю: "аполітичність; публічний інтерес; громадську активність; незалежність від державної влади; фінансову автономію тощо" [Там само]. Цікавою є думка цього автора про встановлення кваліфікаційних вимог до суб'єктів громадського контролю, які проводять контрольні та експертні процедури.

Є. Касяненко (2016), посилаючися на загальновізанні міжнародні стандарти, зазначає, що органи місцевого самоврядування є представницькою інституцією, що підконтрольна та підзвітна громадянам, які її сформували для забезпечення власних інтересів [3]. Суб'єктом контролю є територіальна громада, оскільки вона делегує органам місцевого самоврядування представницькі повноваження, отже може і контролювати діяльність їх. Саме тому, на думку авторки, в основу громадського контролю має бути покладе-

но принцип партнерства та співпраці. Відмінною від думок інших авторів є думка цієї авторки, що громадський контроль діяльності органів місцевого самоврядування непопулярний і нерегульований [3].

О. Васильченко (2018) контроль громадянами діяльності влади і вплив їх на процеси управління розглядає як одну з функцій народного представництва [4].

І. Письменний (2011), досліджуючи питання становлення та розвитку громадянського суспільства, акцентує увагу на втраті державою здатності контролювати динаміку самоорганізаційних процесів [5]. У статті йдеться про суспільний контроль як характеристику розвиненого громадянського суспільства. Автор зауважує, що посилення ролі представницьких інститутів зумовлює посилення контрольних функцій представницьких органів. Наголошено, що наявність державного і громадського контролю в державі суттєво відбивається на стані суспільних проблем. Використовується категорія “ефективний контроль влади”, що має ґрунтуватися, на думку науковця, на повній та достовірній інформації щодо діяльності органів влади.

Д. Сухінін (2012), аналізуючи роботи багатьох науковців, наголошує, що контроль розглядається лише в системі державного управління, а окремі науковці взагалі контроль визначають лише як функцію держави [6]. Автор демонструє протилежність поглядів науковців на спільні та відмінні риси контролю в органах державної влади та в органах місцевого самоврядування. З одного боку, ідеться про спільність рис, з іншого – про кардинальні відмінності. Підставою для такого розділення є думка, що у процесі державного управління беруть участь відмінні суб’єкти від органів місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування розглядається як форма децентралізації державного управління і форма залучення населення до участі в державному управлінні, що передбачає певну автономність процесу контролю. Науковець виокремлює такий вид контролю, як стратегічний контроль [Там само].

В. Кравчук (2016), уточнюючи категорійний апарат, зазначає, що народний, громадський і суспільний контроль доцільно розглядати як сегменти соціального контролю [7]. Наголошується на відмінності таких понять, як “громадянський контроль” і “громадський контроль”. Громадянський контроль розглядається з позицій контролю діяльності органів державної влади задля впливу на процеси вдосконалення структур державного управління, побудови зворотного зв’язку між державою та громадянами, захист суспільних інтересів тощо. Громадський контроль стосується формування активної громадянської правосвідомості. Ключовою відмінністю понять “громадський контроль” і “громадянський контроль” є колективність та індивідуальність суб’єктів їхнього здійснення. Дослідник вважає, що “саме тому громадський контроль реалізується у формах громадських рад, громадських експертиз, громадських слухань тощо, а громадянський контроль виявляється у формах індивідуальних звернень громадян, їх особистої активності”. Поняття “народний контроль” і “демократичний контроль” розглядаються як синонімічні. Поняття “народний контроль” розглядається ширше, аніж термін “суспільний контроль”. Складниками поняття “публічний контроль” визначено народний, соціальний, суспільний, громадський контроль [Там само].

О. Пухкал (2010) визначає громадський контроль як “вид соціального контролю”, що є “комплексом різних заходів, який здійснюють громадяни,

інститути громадського суспільства (політичні партії, профспілки, ЗМІ, громадські об'єднання) зі спостереження та перевірки діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування з метою примусу влади до виконання норм законів, відповідального та компетентного виконання своїх обов'язків" [8]. Він акцентує увагу на тому, що з 1990-х рр. науковці основну увагу приділяють процедурно-правовим аспектам громадського контролю, окремих сферах його застосування, але недостатньо досліджували соціально-управлінські аспекти громадського контролю в транзитивних країнах [Там само].

В. Василенко, В. Дорошенко (2017) розглядають три види контролю: громадський контроль, цивільний контроль, громадянський контроль. Сам контроль автори розуміють як загальну складну правову категорію, "яка пов'язана переважно з перевіркою уповноваженими суб'єктами відповідності об'єкта контролю чинним правилам", та наголошують, що "форми, методи, мета й завдання контролю будуть залежати від сфери та суб'єктів, які здійснюють таку перевірку" [9].

О. Поклад (2016), характеризуючи громадський контроль, визначає сутність громадського контролю (враховуючи доробки вчених) з позицій "вузького" та "широкого" розуміння цього поняття. До "вузького" розуміння цей автор відносить позицію науковців, які обмежують сутність громадського контролю, зокрема процесом звернень: громадян до органів публічної адміністрації з заявами, скаргами, пропозиціями та запитам; громадських організацій; представницьких органів трудових колективів та профспілок [10]. До "широкого" поняття громадського контролю – його характеристику: як функції громадянського суспільства; систему відносин; організаційно-правову форму об'єднання громадян; один із видів соціального контролю; форми участі громадськості в управлінні [Там само].

П. Петренко (2017), висвітлюючи проблеми контролю органів виконавчої влади в Україні, виокремлює такі види контролю: загальний (суцільний); спеціальний (вибірковий); зовнішній; внутрішній; відомчий/галузевий; гласний; негласний; попередній; поточний; наступний; постійний; тимчасовий; державний (наприклад, голови держави, парламенту, інших органів виконавчої влади, судовий контроль); громадський [11]. Сутність контролю, з посиланням на дослідження інших науковців, вбачається в такому: цей контроль роботи органів виконавчої влади має здійснюватися не окремими посадовцями, а пересічними громадянами і народом у цілому; передбачається участь громадян у державному управлінні справами; це є один із видів реалізації конституційного права на участь в управлінні державою; невід'ємний складник публічного управління; найважливіший чинник розвитку громадянського суспільства; ефективний засіб впливу на суб'єктів публічного управління [Там само].

В. Логачова (2011) розглядає громадський контроль в аспекті виборчих процесів і визначає, що "саме громадський контроль на виборах зможе прискорити цей процес, оскільки певною мірою демократично-правовий характер країни характеризується і ступенем довіри та поваги з боку суспільства до державних органів. У зв'язку з цим закономірною є постановка питання про зростаючу активність громадян в організації та проведенні контролю у процесі формування виборних органів влади" [12].

І. Тулик (2016) у контексті конституційно-правових засад делегування повноважень як форми взаємодії органів публічної влади дає характеристику контролю, який “полягає в тому, щоб не тільки виявити недоліки, але й, головне, запобігти їм і виправити їх. Завданнями контролю є вироблення і вжиття заходів, спрямованих на коригування політики, планів і програм діяльності задля подолання негативних і підтримки позитивних тенденцій; запобігання і припинення правопорушень, а в окремих випадках і притягнення до відповідальності винних осіб згідно з чинним законодавством” [13].

В. Купрій, А. Паливода (2011) відзначають, що “для забезпечення участі громадян в управлінні державними справами, здійснення громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади, врахування громадської думки під час формування та реалізації державної політики при органах виконавчої влади можуть створюватися, а в деяких випадках в обов’язковому порядку створюються різноманітні дорадчо-консультативні органи, на кшталт громадських рад або громадських колегій” [14].

О. Зарічний (2017) акцентує увагу “на необхідності міжвиборчого контролю за публічною владою, зміні форм громадського контролю через активізацію діяльності інститутів громадянського суспільства, як-от громадських активістів, журналістів, фахівців, експертів, які активно стежать за призначенням і діяльністю посадових осіб та прийнятими органами публічної влади рішеннями” [15]. Громадський контроль він характеризує як вид соціального контролю та процес взаємодії та співпраці.

О. Борисенко, О. Гетманчук (2018) наголошують на важливості в реалізації громадського контролю громадських рад, “які існують у вигляді публічного органу представництва громадськості, експертно-консультативного органу або сполучають представницькі та експертні функції” [16].

С. Косінов (2017) характеризує контроль із різних позицій: як об’єктивне соціальне явище, що сформувалося у процесі еволюції суспільства і є результатом його розвитку; конституційний елемент управління; органічну функцію управління; набір засобів регулювання поведінки окремої особи або організації в цілому; обмежувальну функцію системи, що виконує завдання зворотного зв’язку, забезпечує нагляд за станом системи в цілому [17]. Дослідник наголошує, що співвідношення громадського і державного контролю має безпосередній зв’язок із загальною характеристикою держави як тоталітарної, авторитарної чи демократичної, а контроль влади в умовах демократії вирішує подвійне завдання – забезпечення і захист прав людини та забезпечення (збереження) легітимності самої влади; це також є провідними критеріями легітимності державної влади відповідно до основних цінностей, зафіксованих в установчих документах Ради Європи і Європейського Союзу.

Отже, співвіднесення дефініції “громадського контролю” у вітчизняних наукових підходах свідчить про різноманітні її визначення та тлумачення.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Аналіз вітчизняних наукових досліджень продемонстрував відсутність єдиного сталого погляду на громадський контроль як явище і як процес у державному управлінні та в діяльності органів місцевого самоврядування, а також існування широкого спектра тлумачень

громадського контролю в контексті суб'єкт-об'єктних відносин органів державної влади і місцевого самоврядування, зокрема: форм; механізмів; впливів; діяльності; взаємодії; взаємин; зворотного зв'язку; активності громадян; систем контролю; функцій; способів; методів; інструментів; права; процесів; механізмів. Утім загальною для всіх науковців є думка щодо визначення рівнів відповідальності органів влади різних рівнів і громадськості у процесі громадського контролю, який має бути побудовано на партнерських відносинах.

Систематизація вітчизняних наукових поглядів щодо використання категорійного апарату при визначенні змісту громадського контролю продемонструвала відсутність єдності. Зокрема, як синонімічні використовуються такі поняття: громадський контроль; цивільний контроль; громадянський контроль; управлінський контроль; суспільний контроль; стратегічний контроль; народний контроль; соціальний контроль; демократичний контроль; парламентський контроль, контроль політичних партій за державною діяльністю; державний контроль; громадський нагляд; міжвиборчий контроль за публічною владою. Відсутність єдиного категорійного апарату не дає можливості розробити єдиний методологічний підхід щодо форм, методів, прийомів, технік та інструментів дієвого громадського контролю на місцевому рівні.

Визначення терміна “громадський контроль” у перспективах подальших розвідок надасть можливість класифікувати наукові підходи до його розуміння: за сферами діяльності держави; видами прав і фундаментальних свобод; видами законних інтересів певної групи людей; формами; методами; механізмами; принципами та інструментами здійснення тощо.

Список використаних джерел*

1. Боклаг В. А., Павленко А. О. Громадський контроль у контексті об'єднання територіальних громад та децентралізація в Україні. *Актуальні проблеми державного управління* : зб. наук. пр. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2017. № 1. С. 60–65.
2. Кравчук В. Полісуб'єктність громадського контролю у механізмі державного управління. *JURNALUL JURIDIC NAȚIONAL: TEORIE ȘI PRACTICĂ. S.R.L. Publicație științifico-practică de drept*. 2016. № 5 (21). С. 11–15. URL: <http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2016/5/2016-5.pdf> (дата звернення: 18.09.2020).
3. Касяненко Є. В. Теоретико-правова характеристика форм громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування. *Науковий вісник ДДУВС*. 2017. № 4. С. 71–79. URL: <http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1781/1/10.pdf> (дата звернення: 14.06.2020).
4. Васильченко О. Ю. Розвиток інституту народного представництва в Україні : автореф. дис. ... канд. держ. упр. : 25.00.01 – теорія та історія державного управління. Київ, 2018. 20 с.
5. Письменний І. Трансформація публічного управління в інститут суспільної взаємодії в процесі становлення громадянського суспільства. *Державне управління та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. Дніпропетровськ : Вид-во ДРІДУ НАДУ, 2011. № 4 (11). URL: [http://www.dbuara.dp.ua/vidavnictvo/2011/2011_04\(11\)/11pivsgs.pdf](http://www.dbuara.dp.ua/vidavnictvo/2011/2011_04(11)/11pivsgs.pdf) (дата звернення: 22.06.2020).
6. Сухінін Д. Контроль в органах державної влади та органах місцевого самоврядування: порівняльний аналіз. *Державне управління та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. Дніпропетровськ : Вид-во ДРІДУ НАДУ, 2012. № 3 (14). С. 283–294. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2012/2012_03\(14\)/12sdvspsa.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2012/2012_03(14)/12sdvspsa.pdf) (дата звернення: 26.07.2020).
7. Кравчук В. Контроль над публічною владою: уточнення понятійно-категорійного апарату. *Правова позиція*. 2016. № 2 (27). С. 42–47. URL: http://vjhr.sk/archive/2016_2_1/13.pdf (дата звернення: 15.08.2020).

8. Пужкал О. Г. Громадський контроль як важливий чинник демократизації та ефективності державного управління. *Інвестиції: практика та досвід* : зб. наук. пр. Миколаїв : Вид-во Чорноморського державного університету імені Петра Могили ТОВ "ДКС-центр", 2012. № 3 (14). С. 283–294. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/14_2010/18.pdf (дата звернення: 25.07.2020).

9. Василенко В. М., Дорошенко В. А. Поняття та зміст громадського контролю за діяльністю національного антикорупційного бюро України. *Вісник ХНУВС*. 2017. № 4 (79) С. 165–176. URL: <http://visnyk.univd.edu.ua/index.php/VNUAF/article/download/19/19/> (дата звернення: 23.07.2020).

10. Поклад О. В. Поняття та зміст громадського контролю за діяльністю поліції в Україні. *Право і суспільство*. 2016. № 2. С. 139–145. URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2016/2_2016/part_1/26.pdf (дата звернення: 20.07.2020).

11. Петренко П. Д. Контроль органів виконавчої влади в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 6, т. 4. С. 317–320. URL: http://apnl.dnu.in.ua/6_tom_4_2017/69.pdf (дата звернення: 03.07.2020).

12. Логачова В. В. Вплив громадського контролю на демократизацію державної влади в Україні під час проведення виборчих кампаній. *Теорія і практика правознавства*. 2011. № 1. URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/download/62260/57848> (дата звернення: 14.08.2020).

13. Тулик І. І. Конституційно-правові засади делегування повноважень як форма взаємодії органів публічної влади : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 – конституційне право; муніципальне право. Ужгород, 2016. 20 с.

14. Купрій В., Паливода Л. Громадська експертиза та громадський моніторинг діяльності органів влади : навч. посіб. Київ : ВЦ "Макрос", 2011. 200 с.

15. Денисенко А. П. Проблеми в організації громадського контролю у сфері державного управління. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 2. С. 118–121. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Chkup_2015_2_28.pdf (дата звернення: 16.08.2020).

16. Зарічний О. А. Участь громадськості у здійсненні публічної влади: теор.-прав. дослідження : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень. Львів, 2017. 20 с.

17. Борисенко О. П., Гетманчук О. М. Напрями вдосконалення громадського контролю за діяльністю державної фіскальної служби України. *Вісник Національного університету цивільного захисту. Серія : Державне управління*. 2018. № 2. С. 26–94. URL: http://repositc.puczu.edu.ua/bitstream/123456789/7750/1/iloverpdf_com-86-94.pdf (дата звернення: 01.07.2020).

18. Косінов С. А. Контроль у демократичній державі: загальнотеоретична характеристика : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень. Київ, 2017. 36 с.

* Список побудовано в порядку посилань.

References

1. Boklah, V.A., Pavlenko, A.O. (2017). Hromadskiy kontrol u konteksti obiednannia terytorialnykh hromad ta detsentralizatsiia v Ukraini [Public control in the context of unification of territorial communities and decentralization in Ukraine]. *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia*, 1, 60–65. Kharkiv : Vyd-vo KharRI NADU "Mahistr" [in Ukrainian].

2. Kravchuk, V. (2016). Polisubiektnist hromadskoho kontroliu u mekhanizmi derzhavnoho upravlinnia [Polysubjectivity of public control in the mechanism of public administration]. *Natsionalnyi yurydychnyi zhurnal: Teoriia i praktyka*. 5. 11–15. URL: <http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2016/5/2.pdf> [in Ukrainian].

3. Kasianenko, Ye.V. (2017). Teoretyko-pravova kharakterystyka form hromadskoho kontroliu za diialnistiu orhaniv mistsevoho samovriaduvannia [Theoretical and legal characteristics of forms of public control over the activities of local governments]. *Naukovyi visnyk DDUVS*, 4, 71–79. URL: <http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1781/1/10.pdf> [in Ukrainian].

4. Vasychenko, O.Yu. (2018). Rozvytok instytutu narodnoho predstavnytstva v Ukraini [Development of the institute of people's representation in Ukraine]. Extended abstract of candidate's thesis. National Academy of Public Administration under the President Of Ukraine, Kyiv [in Ukrainian].

5. Pysmennyi, I. (2011). Transformatsiia publicznego upravlinnia v instytut suspilnoi vzaiemodii v protsesi stanovlennia hromadianskoho suspilstva. [Transformation of public administration into an institution of social interaction of civil social]. *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia*, 4 (11). Dnipropetrovsk: Vyd-vo DRIDU NADU. URL: [http://www.dbuapa.dp.ua/vidavnictvo/2011/2011_04\(11\)/11pivsgs.pdf](http://www.dbuapa.dp.ua/vidavnictvo/2011/2011_04(11)/11pivsgs.pdf) [in Ukrainian].
6. Sukhinin, D. (2012). Kontrol v orhanakh derzhavnoi vlyady ta orhanakh mistsevoho samovriaduvannia: porivnialnyi analiz. [Control in public authorities and local governments: a comparative analysis]. *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia*, 3 (14). 283–294. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2012/2012_03\(14\)/12sdvspa.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2012/2012_03(14)/12sdvspa.pdf) [in Ukrainian].
7. Kravchuk, V. (2016). Kontrol nad publichnoiu vladoiu: utochnennia poniatiino-katehoriinoho aparatu. [Control over public power: clarification of the conceptual and categorical apparatus]. *Pravova pozytsiia*. 2 (27). 42–47. URL: http://vjhr.sk/archive/2016_2_1/13.pdf [in Ukrainian].
8. Pukhkal, O.H. (2010). Hromadskyi kontrol yak vazhlyvyi chynnyk demokratyzatsii ta efektyvnosti derzhavnogo upravlinnia [Public control as a major factor in democratization and efficiency of public administration]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 3 (14), 56–58. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/14_2010/18.pdf [in Ukrainian].
9. Vasylenko, V.M., Doroshenko, V.A. (2017). Poniattia ta zmist hromadskoho kontoroiu za diialnistiu natsionalnoho antykoruptsiinoho biuro Ukrainy. [The concept and content of the public office for the activities of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine]. *Visnyk KhNUVS*, 4 (79), 165–176. URL: <http://visnyk.univd.edu.ua/index.php/VNUAF/article/download/19/19/> [in Ukrainian].
10. Poklad, O.V. (2016). Poniattia ta zmist hromadskoho kontroliu za diialnistiu politicii v Ukraini. [The concept and content of public control over the activities of the police in Ukraine]. *Pravo i suspilstvo*, 2, 139–145. URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2016/2_2016/part_1/26.pdf [in Ukrainian].
11. Petrenko, P.D. (2017). Kontrol orhaniv vykonavchoi vlyady v Ukraini. [Control of executive bodies in Ukraine]. *Aktualni problemy vitchyznianoj yurysprudentsii*, vol. 4, No. 6. 317–320. URL: http://apnl.dnu.in.ua/6_tom_4_2017/69.pdf [in Ukrainian].
12. Lohachova, V.V. (2011). Vplyv hromadskoho kontroliu na demokratyzatsiiu derzhavnoi vlyady v Ukraini pid chas provedennia vyborchykh kampanii. [The impact of public control on the democratization of state power in Ukraine during election campaigns]. *Teoriia i praktyka pravoznavstva*. 1. URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/download/62260/57848> [in Ukrainian].
13. Tulyk, I.I. (2016). Konstytutsiino-pravovi zasady delehuвання povnovazhen yak forma vzaiemodii orhaniv publichnoi vlyady [Constitutional and legal principles of delegation of powers as a form of interaction of public authorities]. Extended abstract of candidate's thesis. Uzhhorod [in Ukrainian].
14. Kuprii, V., Palyvoda, L. et al. (2011). Hromadska ekspertyza ta hromadskyi monitorynh diialnosti orhaniv vlyady [Public expertise and public monitoring of government activities]. Kyiv: Vydavnychiy tsentr Makros [in Ukrainian].
15. Denysenko, A. P. (2015). Problemy v orhanizatsii hromadskoho kontroliu u sferi derzhavnogo upravlinnia. [Problems in the organization of public control in the field of public administration]. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava*. 2. 118–121. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&image_file_name=PDF/Chkup_2015_2_28.pdf [in Ukrainian].
16. Zarichnyi, O.A. (2017). Uchast hromadskosti u zdiisnenni publichnoi vlyady : teoretyko-pravove doslidzhennia [Public participation in the exercise of public power: a theoretical and legal study]. Extended abstract of candidate's thesis. Lviv [in Ukrainian].
17. Borysenko, O.P., Hetmanchuk, O.M. (2018). Napriamy vdoskonalennia hromadskoho kontroliu za diialnistiu derzhavnoi fiskalnoi sluzhby Ukrainy. [Directions for improving public control over the activities of the State Fiscal Service of Ukraine]. *Visnyk natsionalnoho universytetu tsyvilnoho zakhystu. Seriya: Derzhavne upravlinnia*, 2, 26–94. URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/7750/1/ilovepdf_com-86-94.pdf [in Ukrainian].
18. Kosinov, S.A. (2017). Kontrol u demokratychnii derzhavi: zahalnoteoretychna kharakterystyka [Control in a democratic state: general theoretical characteristics]. Extended abstract of Doctor's thesis. Instytut derzhavy i prava im. V.M. Koretskoho NAN Ukrainy. Kyiv [in Ukrainian].

Matvieienko I. V.,

*PhD in Public Administration, Associate Professor of Regional Policy and Public Administration Department, Deputy Head of the Department for Coordination of Scientific Work and Doctoral Studies, ORI NAPA, Odessa
ORCID 0000-0002-2567-9668;*

Kuleshov V. V.,

*Postgraduate Student of the Regional Policy and Public Administration Department, ORI NAPA, Odessa
ORCID 0000-0003-2270-2823*

CORRELATION OF THE DEFINITION OF “PUBLIC CONTROL” OF REPRESENTATIVE AUTHORITIES IN DOMESTIC SCIENTIFIC APPROACHES

The article analyzes and correlates the definition of “public control” of representative authorities within domestic scientific approaches. It is revealed that there is no common understanding of the categories “public control” and “public control of representative authorities”. The latter is studied in certain areas of public life or public administration, which leads to the development of separate methodological approaches to the organization of this control in accordance with the scientific fields in which the researches are conducted. The analysis demonstrates the existence of a wide range of interpretations of public control in the context of subject-object relations of governmental authorities and local self-government, in particular: forms; mechanisms; impacts; activities; interaction; relationships; feedback; activity of citizens; control systems; functions; ways; methods; tools; rights; processes. Domestic views on the understanding of the meaning of public control are generalized, which demonstrates a wide range of interpretations in the context of relations between governmental authorities and local self-government.

The types of public control used in domestic scientific works are distinguished.

Public control is mostly studied in the areas of local self-government, public administration, local budget, finance, education, law enforcement and fiscal authorities. A small number of scholars point out the differences between public control in governmental authorities and local self-government. There is also a difference between control exercised by the authorities and society. It is revealed that there is no single categorical apparatus. That does not allow to develop a single methodological approach to the forms, methods, techniques and tools of effective public control at the local level.

Keywords: public control; the essence of public control; types of control; representative authorities; governmental authorities.

Надійшла до редакції 10.09.2020р.